

HAJDUFÖLD

1923. év május 17.

CSÜTÖRTÖK

Debrecen, V. évf. (110. sz.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 300 K.
EGYES SZÁM ÁRA 40 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A mezőgazdasági hitel kérdéséről

„HAJDUFÖLD” számára írta:
Dr. Schandi Károly államtitkár.

A mezőgazdaság hitelre szorul, általában azért, mert a termelés költségei aránytalanul emelkedtek az értékesítési lehetőségekkel szemben. Amíg a mezőgazdasági indexszám a legkedvezőbb viszonylatokban is 1000 körül mozog, ugyanakkor az iparban — amelynek termékei a gazdaság számára szükségesek — három-négyezer körüli az indexszám. A gazdák többnyire évente egyszer értékesítenek és készpénzüket felélesztette a fokozódó ipari drágulás. Vannak ágazatok, mint pl. a szőlő és bortermelés, ahol az értékesítés szinte megakadt és a termelési költségek hiányoznak az új termés előkészítéséhez. Ez a helyzet a valutáris viszonyok természetes következménye, de ezt súlyosbítja az a körülmény, hogy mostani hitellervezetünk nem számol a mezőgazdaság viszonyaival. Ez már korábbi mulasztása közgazdasági életünknek, amely visszanyulik talán évtizedekre és amely sok részben oka annak, hogy mezőgazdaságunk nem fejlődött oly irányban, mint fejlődhetett volna.

Ugyanakkor, amikor az ipari- és Franciaországban a háború előtt kettő százalék volt a mezőgazdasági beruházási kamat, nálunk 7-8 százalék volt ez a kamat különböző járadékokkal. A nagyobb pénzintézetek eme kamatpolitikájára mellett igazán nem lehetett várni, hogy mezőgazdaságunk erősebb tempóban fejlődjen. Ez a helytelen mulasztás boszulta meg magát most méginkább, amikor a tőzsdéről kiindulva olyan hitelviszonyok alakultak ki az országban, amelyek egyenesen a termelés megállításával fenyegettek. A hitelrendszer rendszere a termeléstől készült már levonni minden pénzt és ugyanakkor a mezőgazdaság — különösen ennek néhány ágazata — minden pénzből kifogyva üzemi költséseiért kénytelen fordulni a pénzintézetekhez.

Ez a helyzet készítette a nemzetgyűlés agrár többségét és a kormányt — amely agrár irányzat alapján áll — arra, hogy a mezőgazdasági hitel kérdésével erélyesen foglalkozzék és ezt legalább, amennyire az adott viszonyok engedik, megoldásra vigye. Nagyon természetes, hogy nemcsak a mezőgazdasági, de az ipari és kereskedelmi hitel szempontjából is az lenne a legelőnyösebb, ha megfelelő méretű külföldi kölcsönhöz juthatnánk, de ezzel sohasem akartam azt mondani, hogy e nélkül a mezőgazdasági hiteltől nem kellene és nem lehetne gondoskodni. Külföldi kölcsön hiján meglevő csekély tőkénkel kell úgy gazdálkodni, hogy abból arányosan részesedjék a mező-

gazdaság és a többi közgazdasági ágazat.

A mai helyzet teljesen tartha általán, mert a termelés érdeke a spekulációval szemben teljesen háttérbe szorult. A jegyintézet hitelnyújtásában a mezőgazdasági termelésnek arányosan kell részesednie és amint Franciaország — amely nem mezőgazdasági állam — éppen a nagy élelmiszer-termelési érdekekre való tekintettel arra az álláspontra tudott helyezkedni, hogy a jegybank elsősorban mezőgazdasági hitelt szolgáltasson, úgy gondolom, az agrár Magyarországon hasonló álláspont nem jelent egyoldalú kívánságot.

A mezőgazdasági és a kommerciális hitelek között, ami az esetleges varolizációt illeti, természetes megkülönböztetést nem lehet tenni. Ha a gazdának rövid lejáratú üzemi hitelt van szüksége, ezt éppen ugyanúgy kaphatja, mint az ipari vállalat a maga rövidlejáratú kölcsönét. A gazda érdeke azonban, hogy a beruházási hosszú lejáratú hitel ne ingatlalra alapuljon, hanem a gazdaság általános alapján legyen számolva, mert egy emelkedő valuta alapján nyújtott kölcsön néhány esztendő alatt a gazda vagyoni romlására vezethet. Korántsem lehet tehát arról szó, hogy valorizációról azért beszélünk mostanában, mert a mezőgazdasági hitel kerül megvitatásra.

Szükségesnek tartom, hogy már csak a fentiek következményeképpen is a mezőgazdasági hitel oly szervezetek útján jusson a gazdához, amelyek közel állnak a mezőgazdasághoz; legyenek azok szövetkezetek, vagy más pénzintézetek. A gazdatársadalom teljes joggal nehezményezi, hogy a nagy bankjaink elhanyagolták a mezőgazdaság érdekeit és méltán tételezik fel, hogy nem bírnak kellő érzékkel az ország nagyfontosságú agrárérdekei iránt.

Ha ezek után bizonyos tartózkodással fogadna a gazdatársadalom minden olyan tervet, amely a jegyintézet útján eddig ellátott bankok révén akarná a mezőgazdasági hitelt is szolgáltatni, — ezt végtére is meg kell érteni. A kisgazdaságoknak megvannak a maguk bevált hitelszervezetei a községi hitelszövetkezetekben, míg a nagyobb gazdáknak a földhitelintézetekben, amelyek mellett üzemi hitel nyújtása céljából kamarai kerületenként vagy vármegyénként lehetne szó ugyancsak hitelszövetkezetek gyors szervezéséről. Ezekon kívül azonban be kell venni természetesen a hitel-szolgálatba mindazokat a szolid pénzintézeteket, amelyeknek szoros összeköttetések vannak a gazdaságokkal és amelyek eddigi hitelpolitikájukkal is garanciát nyújtanak arra, hogy az agrárérdekeket a mezőgazdasági hitel szolgálatában a jövőben is kellőképpen méltányolják.

A magyar kölcsön ügye a megvalósulás stádiumában

Anglia a magyar kívánságok teljesítését indítványozta - Magyarország számíthat Olaszország támogatására - Pünkösztör történi a végső döntés

A párisi jóvátételi bizottság a magyar külföldi kölcsön engedélyezése és a jóvátételi zálogok felfüggesztésének kérdésében a határozat meghozatalát május hó 23-ára halasztotta el. A halasztás azért történt, hogy valamilyen megállapodásra jusson a bizottság előtt levő, két egymással ellentétes javaslat tárgyában. A javaslatok közül az angol javaslat a magyar kívánság teljesítését indítványozza, míg a francia és a kisantant megbízottak azt indítványozzák, hogy a magyar költészet adatait vizsgálják felül és állapítsák meg azt, vajjon burkolt formában fegyverkezési célokra van-e előirányozva kiadás a magyar költészetben.

A pünkösztör ünnepeket arra akarják felhasználni Párisban, hogy az egymással ellentétes javaslatok között valamilyen áthidalást létesítsenek.

Bethlen miniszterelnök jelenleg Rómában tárgyal, ahol igen szívélyes és kitüntető fogadtatásban részesítették. A magyar kiküldöttek az olasz kormány vendégei és ma délelőtt az olasz király hosszabb kihallgatáson fogadta Bethlen miniszterelnököt, a kihallgatás után pedig villásreggelire

hívta meg. Mussolini miniszterelnökkel 3-4 óra hosszat tárgyalt Bethlen miniszterelnök, aki részletesen tájékoztatta az olasz kormányfőt Magyarország helyzetéről.

Ma már meglehetősen valószínűnek látszik, hogy

a magyar külföldi kölcsön ügye a kisantant minden áskálódása ellenére is valamilyen formában sikerülni fog.

Mint a római Tribuna írja, Bethlen miniszterelnök már rövid olaszországi tartózkodása alatt meggyőződhetett arról, hogy Magyarország már a jövőben is

számíthat Olaszország rokonszenvére és támogatására.

A megoldás csakis az lehet, hogy Magyarországnak győkezes segítségét adjanak, mert csakis ezen az úton lehet Európa közeli keletjén rendet teremteni.

A Volta úgynökség jelentése szerint az olasz kormány holnap fog Bethlen miniszterelnök előterjesztésével foglalkozni. A jóvátételi bizottság olasz delegátusa ezután végleges utasításokat fog kapni, amelyek kétségkívül megfelelnek Olaszország eddigi magatartásának.

Az érdekelt államok türelmetlensége befejezés felé viszi a lausannei konferenciát

Az orosz konfliktus ügye az angol alsóház előtt — A franciák fegyverkezése Szíriában — Befejezés felé közeleg a Ruhr-incidens

Legújabb hírek szerint a lausannei konferencia lázas tevékenységet fejt ki.

Egyes hírek szerint ennek az oka az, hogy a tárgyalások elhúzódaása esetén a görög csapatoknak a Marica mellett való akciós lépését helyezték kilátásba, másrészt azonban Izmed pasa kijelentette, hogy a török közvélemény már megelégette a sok huzavonát és a békeértekezlet sürgős befejezését követeli akár békeről, akár háborúról szóljon a döntés. Hír szerint hacsak valami előre nem látható akadály közbe nem jön, a lausannei konferencia e hó vége felé eredményesen be fogja fejezni tárgyalásait.

Az angol alsóházban az orosz kérdésről vita folyt,

amelyben Mac Neill külügyi államtitkár a kormány nevében nyilatkozatot tett, amelyben kijelentette, hogy a kormány nem akar háborút, viszont nem tartja kielégítőnek azt a választ, amelyet a szovjetkormány

az angol hadsereg hők lefoglalása és a bolsevista propaganda ellen tiltakozó angol jegyzékre adott.

A nehézségek megvitatása során azt is kijelentette a külügyi államtitkár, hogy a kormány hajlandó Kraszint fogadni és határidő meg-hosszabbítást adni, amíg kormányval érintkezésbe léphet, az angol kormány azonban ragaszkodni fog felállított követeléseire. Az ellenzék részéről Lloyd George és Asquith a szovjettel való tárgyalások folytatását kívánták.

A francia csapatok Szíriában drótsövényeket építenek és lázas katonai előkészületeket folytatnak. Angorai jelentés szerint a franciák Alexandria környékén hetven repülőgépet összpontosítottak.

A Ruhr-vidékről érkező hírek szerint Kettwigbe te nap este

erős francia csapatok vonultak be és lefoglalták a városi pénztárt.

A francia vasutügyi miniszter végső felhívást intézett a vasuti sze-

mélyeztet, amelyben felszólítja őket, hogy 48 óra alatt kezdjenek munkához, mert ellenkező esetben valamennyijüket elbocsátják.

Ma állapították meg az amerikai megszálló csapatok költségeit és a szövetségi bizottság

egymilliárd arany márkát

jelölt ki az amerikai megszálló csapatok költségei fejében. A megszállási költségek szétosztása bizonyos vonatkozásban kedvező lesz a Ruhr-vidéki megszállás közelgő befejezése tekintetében, amennyiben felszámolást jelent. Remélhető, hogy a pünköst utáni német javaslatok alapján az egyezkedési tárgyalások megindulhatnak és ezzel a

Ruhr-vidék megszállásának odlozus ügye mihamarabb lekerül a napirendről.

Hozzá tartozik még a napi eseményekhez az a hír, hogy Krakkóban egy cionista lap szerkesztőségének épületét ismeretlen tettesek felrobantották.

Az Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga debreceni osztályának közgyűlése

Wolff Károly Debrecenben

Május 27-én, vasárnap tartja az *Egyesült Keresztyén Nemzeti Liga* debreceni osztálya rendes évi közgyűlést. A részletes tárgysorozatot és egyéb adatot később közli a helybeli vezetőség. Annyit azonban már most jelenteni kívánunk, hogy az egyesület központi elnökét, Wolff Károlyt, sikerült megnyerni erre a gyűlésre is. A debreceni osztály évi közgyűlései évek óta esemény számba mennek itt, a mi városunkban, éppen azért, mivel azokon rendszeresen megjelenik Wolff Károly is a maga táborárával és egy-egy hatalmas szónoklattal teszi maradandóvá a közgyűlések emlékét. Wolff Károly ma élő programja a keresztyén Magyarország számára; de nemcsak a jövő szép ígérete, hanem a jelen építő munkása is, aki teljes erejével dolgozik értünk. Debrecen keresztyén magyarsága szeretettel várja ez alkalommal is az eljövotelt.

A miniszterelnök ünnepélyes fogadtatása Rómában

Bethlen miniszterelnök ma korán reggel számos újságírókat fogadott, akik előtt ismertette utjának céljait, válaszolt Magyarország gazdasági helyzetét és közléseket tett párisi és londoni tárgyalásairól. Délelőtt háromnegyed tíz órakor meglátogatta *Acerbo* miniszterelnökségi államtitkárát, utána pedig *Ciano* kereskedelmi hajózási főbiztost kereste fel.

A délután folyamán a miniszterelnök meglátogatta *Salandra* volt miniszterelnököt, azután pedig résztvett a parlament megnyitói ülésén. Az esti órákban hosszabb tanácskozást folytatott *Contarini*-val, a külügyminiszterium főtákarával.

Boncompagni herceg ma este *Bethlen* miniszterelnök tiszteletére dinert adott. A magyar miniszterelnöknek a tegnapi és a mai nap folyamán az olasz politikai és társadalmi élet, valamint a diplomáciai testület számos kitűnősége adta le névjegyjét.

Viktor Emánuel király délelőtt fél 12 órakor fogadta *Bethlen* István gróf miniszterelnököt, akinek tisz-

teletére az audiencia után fél egy órakor reggelit adott. A dezsónén *Nemes Albert* gróf, *Quirináli* magyar követ és *Khuen-Hedervary* Sándor követségi tanácsoson kívül *Mussolini* miniszterelnök, *Mattiolli* a király házi

minisztere, *Acerbo* miniszterelnökségi államtitkár, *Castagnetto* herceg és mások vettek részt.

Mussolini miniszterelnök csütörtökön ad nagy ebédet a magyar kormányfő tiszteletére.

Az oláhok irredentizmussal vádolják az erdélyi magyar egyházakat

Már a bibliát is gyanuba fogják — A Szent Mihály templom irredenta ablaküvege — Majláth püspök „titkos egyetemei“

(A Hajdúföld kolozsvári tudósítójától.) Az oláh szenátus ülésén *Bianu* szenátor sürgős interpellációt nyújtott be és terjesztett elő az erdélyi katolikus és protestáns egyházak „irredenta“ propagandája miatt. Vádolja *Majláth* Gusztáv gróf püspököt, hogy *Máramaros* szigetén, *Szatmáron*, *Temesváron* és *Nagyszébenben* irredenta egyetemeket tart fenn. A *temesvári még hozzá irredenta műgyetem*. (Itt talán oláhellenes geometriát és analitikát is tanítanak.)

Államellenes egyházi énekek

Bianu interpellációjában az erdélyi magyar püspököket és római katolikus tanárokat államellenes propagandával vádolja meg. Példákat hoz fel az irredenta propagandára, amelyet különösen a templomokban és iskolákban üznek. Egyházi szentbeszédekben élénk propagandát fejtenek ki — ugymond — Románia ellen s reményt nyújtanak a régi Magyarország visszaállítására. *Ilyen értelemben szól különösen egy ima, amelyet Magyarország véd-szentjéhez Szent István királyhoz intéznek és Ferdinánd királyt és a királyi családot nem foglalják be az imába.*

Irredenta tanerők, segédeszközök és ablakok.

A római katolikus iskolák olyan tankönyveket, térképeket és egyéb iskolai segédeszközöket használnak, amelyeket Budapesten, vagy Erdélyben budapesti mintára készítenek, sőt a bibliát is becsempészett irredenta jelszavakkal adták ki. A *kolozsvári Szent Mihály templom ablakain Szent István király és a magyar királyok képei láthatók*. A *Marianumban* titokban irredenta tanárokat képeznek ki, sőt az iskolákban külön irredenta tanerőket alkalmaznak. Az interpelláció befejeztével a legszigorúbb rendszabályokat követeli az irredenta propagandát üzők ellen.

Banu kultuszminiszter az interpellációra kijelentette, hogy hivatalos adatok vannak birtokában, amelyek *Bianu* adatainak valóságát bizonyítják. A magyar egyházak és katolikus iskolák vezetőit felhívták az irredenta propaganda megszüntetésére, egyidejűleg *elkobozták az összes irredenta tankönyveket és iskolai segédeszközöket*. A szenátus tudomásul vette a miniszter választását és ezzel a kulturbotrány egyelőre véget ért.

Vörös-liberális zenebona a fővárosi választói lajstromok megtisztítása miatt

A fajvédelmi csoport a kiszegádkkal karöltve követeli a földreformot Hangulatkeltés csak az ellenzék tisztviselői akciója A politika hullámai

Budapest, május 16. Annak ellenére, hogy még egy hét választási el a nemzetgyűlési ülészek megnyitásától, a miniszterelnök hazaérkezése óta vonatkozólag semmi támpont sincs a mai napon, a kisebb-nagyobb előcsatározásokból körülbelül tisztán megállapíthatók azok a kérdések, amelyek a politikai élet megkezdésekor ütköző pontokként fognak szerepelni. Általában három kérdés vetődött felszínre, amelyek közül a legvehemensebben a

fővárosi választásokkal

kapcsolatban indult meg a harc. Ismeretes, hogy a legutóbbi nemzetgyűlési választások alkalmával a választói listák átvizsgálásakor tömegtelen visszaélésre jöttek rá, amennyiben a régi liberális városi rendszer hívei és a szociáldemokraták igen sok olyan ember nevét csempésztek be a választói lajstromokba, akiről minden kétséget kizárólag kiderült, hogy a választási rendelet értelmében

választói joguk nincs.

Tekintettel a közelgő községi választásokra, a listákat tüzetesen átvizgálták és mindazokat törölték, akik így kerültek be a választók közé. Az átjavított listákat ma tették ki közszemlére és az egész liberális sajtó ma teljes erővel harcba lépett, hogy jogfosztástól, reakciótól és egyéb rosszindulatú jelszavaktól

hemzseggő közleményekben támadjon a főváros keresztyén nemzeti rezsimje ellen. Megelégedéssel állapítható meg, hogy a hangzatos sajtóhadjárat a mai napon neveltséges csekély számú fővárosi polgárt tudott megmozdítani, amennyiben az egész főváros területéről mintegy százan nézték meg a listákat és azok egy-két százalék kivételével valamennyien megnyugvással távoztak, mert a választók közül nem törölték őket. Természetes, hogy a liberális és szociáldemokrata körök a vélt sérelmek orvoslására

nagyjelentőségű parlamenti megmozdulást ígérnek,

amelynek révén országos politikai jelentőségűvé igyekeznek felfújni ezt az ügyet.

A másik kérdés, amely egyelőre még nincsen annyira a pártharcok tűzvonalában, a

földbirtoknovella kérdése.

A harc itt lassan-lassan szélesedik és ma már az egész ellenzéki sajtó egyöntetű támadást kezdett. Egyes lapok többek között azt az átírást hazugságot terjesztik, mintha a *Gömbös* Gyula környezetéhez tartozó politikusok volnának a földreformnovella legelkeseredettebb elkövetői. Ezzel akarnak bizalmatlanságot ébreszteni az egységspárt kiszegádai körében *Gömbös* Gyulaékkal szemben. Kétségtelen, hogy ez

a beállítás minden józanul gondolkozó ember előtt megbukott, amennyiben országszerte közismert tény, hogy

éppen a földreform novella volt az, amelyért a fajvédelmi csoport a legerélyesebben sikra szállott.

A harmadik aktuális politikai kérdés a köztisztviselők ügyének kérdése, amelyben az ellenzék köréből a kérdés megoldására alakult blokk tárgyalásokat kezdett a kormánnyal. Az ellenzéki blokk részéről az a kívánság merült fel, hogy a köztisztviselők aranyparitásban számított fizetéseket kapjanak, még pedig

a békebeli fizetés 80 százalékát.

Ebben az ügyben természetesen még nem történt döntés, azonban a köztisztviselők nevében tetszelgő ellenzéki csoport joggal tart attól, hogy az a mozgalom, amely az egységes párt kebelén belül és a keresztyén egység pártjában ugyanennek a kérdésnek megoldására megindult és minden hangzatos külsőség nélkül folyamatban van, sokkal realisabb alapon halad és sokkal eredményesebb és komolyabb megoldást ígér, mint az ő fellépésük. *Szilágyi* csoportjának reménytelenségére jellemző, hogy a *KANSz* vezetősége igyekszik a mozgalomtól eltávolítani őket, mert nyilvánvalólag nem ismeri el a hivatott szószólójának *Szilágyit* és társait, viszont az ország köztisztviselőinek egész tábora rendületlenül bizalommal viseltetik a *KANSz* iránt.

— Pünköst vasárnapja a nyomorgó diákoké!

A főreáliskola jubileumi ünnepélye

A debreceni m. kir. állami főreáliskola ötven éves fennállásának emlékére tartandó kétnapos nagyszabású ünnepély rendezése a legnagyobb eréllyel és szorgalommal folyik. A jubileumi ünnepély keretében fog megalkulni a reáliskola volt növendékeinek szövetsége. A szövetség célja az iskolához és az egymáshoz való tartozás érzetének ébrentartása, s a mostani tanulók segélyezése az reáliskolában, valamint az egyetemeken is. A jubileumi ünnepély június 2. és 3-ik napján lesz. Az ünnepség első napja szombaton délután kitűnő műsorra összeállított műkedvelői előadás lesz, minden valószínűség szerint a Csokonai-színházban. Utána a volt növendékek szövetségének megalakítása, tisztikarának megválasztása következik a főreáliskolában. Ennek megtörténte után a megjelentek megtekintik a reáliskola mostani növendékeinek rajzkiallítását s azután az idei VIII. osztályosok egy rövid, barátságos vacsora keretében megvendégelik a reáliskola régebbi, az ünnepségen megjelent tagjait. Vasárnap délelőtt az ünnepély második napján 9 órai kezdettel egy rövid istentisztelet lesz a reáliskola udvarán, melyen az összes felekezetek képviselve lesznek. Utána 11 órakor a tornacsarnokban lesz a tulajdonképeni diszünnpély s végezetül a két napos ünnepség berekesztéséül a diszünnpély bankett a Bikaszálloda disztermében.

— Vitézi telek adományozás. A Kormányzó a Vitézi Rend főszéktartóságának a magyar kir. miniszterelnök által előterjesztett javaslatára vitéz *Czegledi* István hivatásos Bihar-törzsrőmesternek a furtai (Biharvármegyei) határban 16 katasztrális hold vitézi telket adományozott.

NAPI ATROCITÁSOK

Akciónban a népbolondítók.

A magyar nemzetgyűlés idegenhada megszállotta a vidéket. Sziumagyar falvak nyíltszemű lakosai csodálkozva nézik a konyafüli társaságot és sercintenek egyet a *Rothenstein* zsidó elé, aki jogrendről kiabál a esőndes falusi piacokon. Milyen mulatságos is ez. A lipótvárosi zsidó asszonyok körülrajongott demokrataja, a *Pakols* Monoron fejtegeti a bombamerénylét történetét, Rákospalotán pedig *Fübidn* Béla, ez a tipikus liberális humorizál holmi ócska vicceket a népek. A selyem harisnyás divatfi *Györki* elvtárs *Szeder* Ferenc és *Pajer* Károly veresgombosok társaságában eresztgeti a kollektív smoncák szintelen lég-gömbjeit valahol Nyergesujfalun. — Mondogadják is a derék magyarok: *Ez osztán a finom uriember, nem offléle cucilista.* Az a szerencse, hogy a marxista nagyképűsködésből nem sokat értenek a falusiak, mert máskülönbön hamar észrevénnek — ha ugyan észre nem vészik — Györki nagyságos ur elegáns divatruhájában a Grósz hitsorsost, akivel bizonyosan nem rokonszenvezik ott sem a nép, sem a jegyző, sem a tanító, csupán csak két rokon hajbékolt előtte: a zsidó botos és a meszes zsidó. Ezeket kívül nem is érti más a cucilista nyelvet Nyergesujfalun.

Közéleti aranylakodalom. A liberális lapok hírt adtak róla, hogy a Tiszántulon rövidesen nagy ünnepség lesz. A szabadkőműves eszmék egyik hűséges fia immáron fél-századja működik közéletünk terén — mint Petőfi mondja — ártatlan emberek nagy veszedelmére. A helybeli szabadkőművesség „kétkezi életének hatarköve” mellett, mely ott díszlik valahol a temetőszélen, mi is megállunk egy pillanatra. Egy fordított életről van ez esetben szó, melynek kezdetét egy szerény kis sirhalom jelzi, innen indul ki az a közszerepetben eltöltött ötven esztendő, melynek letelte után a nemzetközi világnézet apró csecsemőjét már csak egy kicsinyke bölcső ringatja. „Történelmi jelentőségű ember”, aki mindenkör össze tudta egyeztetni az „áldozatos segítséget a valóságos szerénységgel.” Ilyen és ezekhez hasonló smoncák emelték élére az egyetemes emberiségnek, mely — sajnos — nyelvtudás híján sohasem tudta őt megérteni. A közéleti aranylakodalmat mégis meg kellene tenni nemzetközi ünnepnek. Nincs az ünnepelten kívül még egy férfiú, aki a köz szolgálatában annyit fiatalodott volna ötven esztendő alatt. Megérjük még, hogy egyszer bölcsőbe kerül. Nem lehetetlen. *Utóvégre is temetőben kezdje.*

Erdős és Neumann
ER-KO cipőáruház
Piac-u. 75

Ajánlja jó minőségű cipőt olcsó
szabott árak mellett.

Női és férfi kalapátalaki-
tások legszebben készülnek

Szell Gergely-nél
Piac-utca 63. Telefon 11-11.

Regényes öngyilkosság Sápon

Egy gazdálkodó dézsába fojtotta magát —
Az előre megásott sir

A maga nemében páratlan öngyilkosság történt vasárnap a biharmegyei Sáp községben. Maga az öngyilkosság módja, végrehajtása, de az előzményei is oly egyedülállóak, oly különösek, amelyeket még a legelénkebb fantázia is csak nehezen talál ki.

Elesett a fia

Katona Péter 67 éves sápi gazdálkodó a falu egyik legmódosabb gazdája, 106 hold földje van. A háborúban elesett egyetlen fia, pedig lett rá volna mód, hogy ne menjen el a háborúba. Katona Pétert fia halála rendkívül elkésztette s több ízben hangoztatta: — *Nem élem ezt tal, — Elesett a fiam, megyek én is utána.* Az utóbbi időben már egyre az öngyilkosság gondolatával foglalkozott, sőt az utolsó napokban különös cselekedetekre határozta el magát.

Koporsó, sirkő

Elment Sapi István temetkezési vállalkozóhoz s saját számára megrendelte a koporsót, szemfedélt, sirkőt, az egész temetést. *Ki is fizette az árát, 35 ezer koronát.*

A koporsót felállította a nagyszobában, gyertyát állított fel, fekete drapériával vont be; mindent úgy elrendezett, mint egy igazi temetésnél. Felállította a temetőben a sirkövet s órákhozhat elnézte.

A végzetes tett

Katona Péter május 13-án, vasárnap

délután hajította végre végzetes tettét. Szokása volt, hogy ebéd után lefeküdt. Ugy három óra után kelt fel. Takarító-nője és gondozója, Madarász Lajosné észrevette, amit Katona Péter felkelt, kiment a szérűbe, de semmi rosszra nem gondolt. Pedig Katona Péter akkor már az öngyilkosság végrehajtásán fáradozott.

A gödör és a dézsza

Katona Péter elsőnek is egy körülbelül 90 centiméter mélységű gödört ásott, amelyet a cölöpöknek szoktak venni. A gödörbe beállított egy 15 literes dézsát tele vízzel, azután tele tömte a fület ronggyal, a száját pedig egy törülközővel s *lehajította fejét, bele-nyomta a vízzel teli dézsába, mind-addig ott tartotta, míg csak az eszméletét el nem veszítette.* Gazdaszonya öt óra után indult keresésére, de mire rátalált, Katona Péter már kiszüvedett. A halálát fulladás okozta.

Az öngyilkosság ügyében Varga István csendőrtisztihelyettes indította meg a vizsgálatot annak eredményéről jelentést tett a debreceni kir. ügyészségnek, amely a temetési engedélyt megadta.

A falubeliek véleménye szerint, különösen akik jól ismerték az élet-untat, Katona Péter már nem volt teljesen beszámítható, fia elvesztése feletti bánata megőrölte az idegeit. Temetése nagy részvét mellett folyt le.

Európa legjobb vívói a debreceni Békessy vívóversenyen

Kitűnően sikerültek a nevezések - A Békessy emlékverseny programja

Országszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg a Békessy Béla vívóklub országos kardvívó emlékversenye iránt, amelyet a háborúban hősi halált halt nagynevű klubtársának emlékezetére rendez május 21-én.

A verseny valóságos európai jelentőségű sportesemény lesz s a szereplők mellett már a védnökök ragyogó névsora is teljes biztosíték a tökéletes anyagi és erkölcsi sikerre.

A versenyre a nevezések kitűnően sikerültek, a mezőnyben a magyar vívás minden számottevő reprezentánsa szerepel.

A MOVE Schenker Zoltán, Uhlyarik Jenő, Bogen Albert, a MAC Terstyánszky Odón, Sz. Nagy Béla, Kócsy Aladár, Gombos Sándor, dr. Borsay Győző, a MAFC dr. Posta Sándor, Széchy László, Glykaisz Sándor, Skalitzky Géza, Kalmár István, a BEAC Tihanyi László, Parragh Béla, dr. Misley Károly, a BBTE Szelényi Géza, Czeiner László, a TTC Heltay Tibor és Lévy Béla indulását biztosították; Pécsről Holly Jenő, Hary Mihály, Dávid József, Szegedről Kalnitszky Gusztáv, a Nemzeti Vívó Club részéről Garay János bajnok, a Nyiregyházi Torna- és Vívó-Egylet részéről: Dittmer Emil, Duducz István, Faragó Odón, Vincze Andor, a Nyiregyházi Törökös Sport-Egylet részéről: Radványi Ottó s a Debreceni Békessy Békessy Béla Vívó-Club részéről: Beczner József, Majerszky Béla, dr. Hajnal Dezső, Takács Elemér, Taubler Gyula, vitéz dr. Vértés

Béla, dr. Tolnay Kálmán vesznek részt.

A benevezettek közül négyen, Terstyánszky, Posta, Széchy és Glykaisz tagjai Magyarországi kardcsapatának, amely a jövő évben a magyar színeket fogja képviselni a párisi olimpiádon.

A győztest előre megjósolni lehetetlen, a legtöbb esélye talán Postának van, aki a magyar vívás karakterének legtisztább képviselője. Különösen a támadás erős oldala, energikus, gyors, biztos kezű. A küzdelemben döntő módon fog beleszólni Garay, az idei bajnok, Schenker, Uhlyarik, Széchy, Terstyánszky.

Külön érdekessége lesz a Békessy-emlékversenynek, hogy a fővárosi és vidéki vívók most találkozhatnak első ízben ilyen nagy számban egymással, úgy, hogy ez lesz Budapest és a vidék első komoly erőpróbája. A vidékiek közül a pécsi Majunke a legjobb, klasszikus szépen vív Dávid, a pécsi katonai főreáliskola vívómestere is. A szegedi Kalnitszky főhadnagy született vívótehetség, legnagyobb erőssége pompás lábtechnikája, a debreceni Beczner őrnagy nyugodt biztosága, Majerszky gyorsasága, kitűnő tempóérzéke és Takács igen erélyes, tuserős vívása ismeretes; a nyiregyháziak közt Vincze a legjobb. Bizonyos, hogy mindnyájan jól megállják helyüket, ha győzelemre nem számíthatnak is, mert hiszen a Békessy-emlékverseny világvizonylatban is olyan erős küzdelmet jelent, hogy aki megnyeri, az ma a világ első vívója.

A Békessy Béla emlékverseny 21-én délután 5 órakor kezdődik az Arany-Bika szálloda disztermében. A fővédnökséget a legelső magyar ember, nagybányai Horthy Miklós kormányzó fogadta el, míg a védnökök névsorában helyet foglalnak a következők:

Belitska Sándor honvédelmi miniszter, gróf Bethlen István miniszterelnök, Békessy Jenő gazdasági főtanácsos, Csanak János földbirtokos, C. óka Sámuel Debreczen sz. kir. város h. polgármestere, assa-abláncúrti és giczi Ghyeczy Tihamér rendőrküldeti és giczi Hadházy Zsigmond Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja, Kernhoffer József kir. tanácsos, bankigazgató, szentkereszt helyi Kratochwill Károly tábornok, a Békessy Béla Vivó Club disztagja, Lótyay Lajos bankigazgató, dr. Magoss György az Országos Testnevelési Tanács debreczeni csoportjának elnöke, dr. Olchváry Zoltán kir. itélőtáblai elnök, Pákozdy Sándor Hajdúvármegye alispánja, gróf Szapáry József v. b. t. t., a Békessy Béla Vivó Club disztagja, Szomjas Gusztáv ny. főispán, országgy. képviselő, a Békessy Béla Vivó Club disztagja, gróf Tisza Lajos földbirt., Ujfalussy Dezső ny. főispán, Ujfalussy Gábor cs. és kir. kamarás, ezredes, a m. kir. I. sz. huszárezred parancsnoka, a Békessy Béla Vivó Club disztagja és Weszprémy Zoltán ny. főispán.

A versenybírók tagjai: Ujfalussy Gábor cs. és kir. kamarás, huszárezred, a Békessy Béla Vivó Club disztagja, elnök, Krencsey Géza és Berty László ezredes, az Országos Testnevelési Tanács alelnöke.

A verseny előmérkőzése május hó 21-én d. e. 10 órakor a Ref. Főgimnázium tornatermében lesznek, míg a döntő mérkőzést május 21-én d. u. 5 órakor az Arany Bika szálló disztermében tartják meg. Helyárak: Földszinti ülőhely 1000 K, páholyjegy 4 személyre 4000 K, emeleti erkélyülés 300 K, földszinti állóhely 300 K. Jegyek előre válthatók Méliusz könyvkereskedésében.

Minden, a versennyel kapcsolatos esetleges felvilágosítást a Club titkárja Majerszky Béla ad.

Eddig tizenhárom gyönyörű tiszteletdíj gyűlt össze, de még most is történnek felajánlások. A tiszteletdíjak közül a 42 centiméter magas ezüst Békessy-vándorszerleget, amelyet Békessy Béla 1905-ben, mint a honvédelmi miniszter díját nyert, pénteken és szombaton a Méliusz kirakattában állítják ki.

Társadalmi és egyesületi élet. A ref. tanítók irodalmi bizottsága csütörtökön délután fél 6 órakor, Egyháztér 7. alatt ülést tart. >Ember miért vagy beteg?< címen előad Törös Károly. Érdeklődőket szívesen látnak.

A „Hadrö” vezetősége ezúton kéri fel választmányi tagjait arra, hogy május 21-én Szent Anna-utca 12. szám alatt tartandó választmányi ülésen pontosan megjelönni szíveskedjenek.

A MANSZ az iparos asszonyokhoz. Az elmúlt hétfőn, a választmányi gyűlésünkön az összes debreceni iparosság asszonyaihoz küldtünk aláírási íveket. Reméljük, hogy egyetlen asszony sem lesz, aki e nemes célú, hazafias szép szövetségből kimaradna. Példaképpen álljon a Máv. műhely, ahol Kabay Györgyné urnő elnöksége alatt minden asszony kivétel nélkül lelkesen lett a MANSZ tagja. A közeljövőben a társadalom minden rétegének asszonyai belépnek a MANSZ ba. Az a 8000 szövölgép, ami e csonka országunkban már zakatol, bizonyítja, hogy legfőbb célunkat elértük. Aki bármily csekély erejével országunk javán dolgozni óhajt, elősegíti szegény hazánk sorsát s remélhetünk egy jobb, egy boldogabb jövőt. A MANSZ iparos-szakosztálya.

HAIJDUFÖLD

1923 május 17. (Csütörtök)

Prot.: Páskál. Kath.: Páskál.

Iddőjárás: Hazánkban szórványosan kisebb zivataros esők voltak. A hőmérséklet emelkedőben van.

Iddőjárás: Egyelőre meleg idő várható helyenként zivataros esővel, később megélénkülő szelekkel fősülyedés várható.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-8-ig.

Egyetemi könyvtár délelőtt 9-1-ig, délután 2-6-ig.

Csokonai színház este 8 órakor C) bérletben „Boszorkány”.

Apolló: Vezeklés utja.

Uránia: Fehér galambok fekete városban Vígyszínház: Halálletra.

A ref. tanítók irodalmi bizottságának ülése fél 6 órakor Egyháztér 7.

A Tempomegyesület vallásos estélye 6 órakor a kollegiumi oratoriumban.

Az állami főreáliskola majálisának hő gyűlési ülése 5 órakor a főreálban.

A textilkereskedők gyűlése fél 7 órakor a kereskedelmi és iparkamarában.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi Ferencz, Nádor, Csokonay, Reménység.

Kemal és Tiperrary

Hisztérikus borzongás fut végig a legutolsó kis korcsma mindkét nem-beli részegén és a legelsőnek nevezetű életterterasz dőző öltözékében, amikor a magyar cigánybandák a vég nélküli néger zsidó hangpornografikák között a „Kemal”-simire zendütnék rá. A világ legnagyobb nemzeti hőst, Nagy Urunk, a Kormányzó párját, testvér nemzetünk vezérét aljas dohány-utcai zsargon szellemességek gunygyálával fecskendi be a szöveg-írón keresztül a világ leghívtányabb fájának leghívtányabb budapesti törzse. A buta cigány azzal védekezik felelősségrevonás esetén, hogy ez egy közkedvelt török nemzeti dal s fogalma sem volt róla, hogy ez az érzését bárkinek is sérthetné. Mutatja is a kottát, amellyen a „Foxtrott of the Sheik” felírás van. Valóban minden hangjegyhez értő cigánybanda ezt a felírású kottát kapta; tehát még arra is vigyáz az ártatlan angol dallamra szennyes elméncséget gyártó, pezsgőfogyasztó faj, hogy valamelyik műveltebb cigány gyanul ne foghasson a dal szövege miatt. Az aztán egy másik lépés és nemzeti büszkeségünk, fegyverbaráti hűségünk teljes hiányában szűkölködő közhangulatunknak szolgál gyalázata, hogy az „ártatlan angol dal” után közvetlenül felcsendül a „Tiperrary” kevéssé „ártatlan” üteme. Az angol háborús katonamars szintoly lelkesedéssel, mint az előbbi, tölti el a rajtunk elősködő idegen faj és a megszállt magyarok lelkét. Angol gázokban halomra mervedett magyar hősi halottaink; angol erőszak-tól bemocskolt szövetséges német nép rajnamenti asszonyai; angol golyóktól elpusztult mosuli török testvér vértanuk emlékei: ilyen országtinktől ne vdrjatok semmit.

— **A MANSz iparos szakosztálya üdvözölte az ipartestület új elnökét.** A MANSz iparos szakosztálya tegnap küldöttségileg felkereste Németh Aladárt, az Ipartestület újonnan megválasztott elnökét, hogy üdvözölje. Bessenyei Gyuláné elnök nő tolmácsolta az iparos szakosztály jókívánásait. A küldöttségben még vécei Nagy Eudréné, Darvas Béláné, Debreczeni Lajosné, Fuchs H. Imréné, Lechner Lajosné és Möldner Józsefné vettek részt.

— **A tanács tagjai Budapesten.**

A városi tanács tagjai közül Zöld József tanácsnok, Mayer Jenő tb. főszámvévő, dr Vargha Elemér tb. főjegyző szerdán Budapestre utaztak, ahol a város ügyeiben járnak el az egyes minisztériumokban Zöld József tanácsnok a népjóléti minisztériumban mutatja be a szennyvízszűrő telep új tervét s kéri annak elfogadását. A tanács Budapesten időző tagjai előreláthatólag csütörtökön érkeznek haza, s valószínűleg a csütörtöki tanácsülésen már referálni is fognak utjuk eredményéről.

— **Szemészeti előadások a Tisza István Társaság szakosztályülésén.** A Tisza István-Tudományos Társaság orvos-természettudományi szakosztálya kedden délután fél hat órai kezdettel tartotta nyilvános rendezését a Kollégium tanácstermében. Az ülésen dr Szontágh Félix orvos-professzor elnökölt. Az ülés keretében tartotta dr Blaskovich László orvos-professzor rendkívül értékes székfoglaló értekezését „Az őregkori szemhéjkifordulás és befordulás” címmel. A termet zsufolásig megtöltötték az országos hírv szemésztanár előadása iránt érdeklődő orvosok, különösen a szemészet legkiválóbb reprezentánsai, valamint a nagyszámú laikus érdeklődő. Dr Blaskovich előadása során elmondta, hogy harminc éves működése alatt mintegy huszezer szemet operált s e nagy praxis nyomán leszürodött tapasztalatairól kívánt megemlékezni, főképen az őregkori szemhéj ki- és befordulásairól. Ismertette az általa alkalmazott újszerű műtéteket, azok előnyeit s rámutatott arra, hogy milyen jelentéktelen tényezők elégségesek a szem működésének megzavarására. A lebilincselő, kitűnő értekezést a közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta. Majd ugyancsak dr Blaskovich tanár felolvasta dr Kreiker Aladár szemorvos tanársegéd értekezését az előszemen alkalmazható festésekről, melyben a szemfestés lehetőségeit tárta fel. Az értekezéshez dr Verzár professzor szolt hozzá. A tudományos ülés kevéssel nyolc óra előtt ért véget.

— **Adományozások a diáknapra.** A diáknymorenyhító akció debreceni vezetősége ezúton is felkéri azokat a debreceni uri familiákat, amelyek a pünköst első napján tartandó diáknap sikeréhez adományaikkal (sütemények, tésták stb.) hozzá akarnak járulni, azokat Lóczy István lakására (Pénzügyi-palota, első emelet) juttassák el, szombaton délután két órától hat óráig.

— **Tűz a butorgyárban.** Szerdán délután veszedelmes tűz támadt a Külsővásártéren levő Weinstock-féle butorgyárban, ahol is a kazánház felett levő padláson a fűrészpör meggyuladt. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, ahonnan dr Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok vezetésével nagyobb készültség vonult ki. Mire kiértek, a butorgyár munkásai már nagyjából eloltották a tüzet, így a tűzoltóságnak nem sok dolga akadt. A kár jelentéktelen. Pusztaszerencse, hogy a tüzet idejekorán sikerült eloltani, mert ha a tűz továbbharpódzott volna, az egész butorgyár, telve faanyaggal, a tűz martalékává vált volna, sőt esetleg a környékbeli gyárak is. A tűzvizsgálatot ma délelőtt tartják meg s akkor állapítják meg, hogy mi is okozta tulajdonképpen a tüzet.

— **Diáknap május 20-án.**

— **Pünköst vasárnapján, ha jól akarunk tenni, adakozzunk a nyomorgó diákok javára.**

— **Nagy érdeklődés az ohati birtokok iránt.** A városi tanács május 24 én reggel 9 órai kezdettel tartja meg az árverést a város tulajdonát tevő két 3—4000 holdas ohati birtok bérbeadására 65 kg buza kikiáltási árral. A két birtok bérbeadása iránt eddig nem tapasztalt mértékben nyilvánul meg az érdeklődés nemcsak a debreceni, hanem más vármegyei földbérletk rőszéről is. De több ezer holddal bíró nagybirtokosok is élénken érdeklődnek az árverési feltételek iránt s nem egy hajlandónak mutatkozik az árverésben részt venni. Így az árverésen előreláthatólag elkecsere dett küzdelem fog megindulni a két birtok bérbevétele s valószínűleg magas bírral is fogják a két kitűnő talaju birtokot bére venni.

— **Eljegyzősek.** Szilágyi Endre—Szabó Margit, Horváth András—Jecs Irma, Böze János—D. Pethe Juliánna, Veres László—Lőrinczi Zsuzsanna.

— **Kormánybiztosok a középiskolai vizsgákon.** Budapestről jelen tik: A kultuszminiszter az autonóm felekezeti középiskolák ez évi rendes vizsgálataira a következő kormánybiztosokat küldötte ki: A nagykőrösi főgimnáziumhoz Pap Károly dr, debreceni egyetemi tanárt, a miskolci főgimnáziumhoz Mitrovics Gyula dr debreceni egyetemi tanárt, a debreceni református főgimnáziumhoz Gogyhy Dénes központi szolgálat-tételre berendelt főreáliskolai tanárt, a debreceni leánygimnáziumhoz Kiss Ferenc dr debreceni egyetemi tanárt, a hajduböszörményi főgimnáziumhoz Kék Lajos dr színművészeti akadémiai tanárt, a hajdunánási főgimnáziumhoz Maday Gyula dr budapesti református főgimnáziumi tanár, nemzetgyűlési képviselőt, a nyiregyházi ágostai evangélikus főgimnáziumhoz Habán Mihály dr egri főreáliskolai igazgatót, a nyiregyházi leánygimnáziumhoz Pröhl Vilmos dr debreceni egyetemi tanárt.

— **Gyapju fonál, jumper selyem** a legszobbb színekben ismét érkeztek. Kész bluzok, jumperek raktáron. Szilágyi Lajos kézimunka és mühimző vállalata, Széchenyi u. 1.

— **Csütörtökön tárgyalja a városi tanács a létszámredukció ügyét.** A város törvényhatósági bizottsága, mint azt a Hajduföld már megírta, csak egy volt hajlandó a városi tisztviselők fizetését felemleni, ha a tisztviselők létszámának 20%-át a tanács elbocsátja. A városi tanács egy bizottságot küldött ki annak elbírálására, hogy kik feleslegesek a városi hivatalnokok közül. A bizottság, melynek elnöke dr Vass Károly tanácsnok, tagjai pedig Kondor Kálmán főszámvévő és Poroszlay László bankigazgató, törvényhatósági bizottsági tag volt, a múlt hét végén fejezte be hivatalvizsgálatát. Az eredményről dr Vass Károly tanácsnok a városi tanács csütörtöki ülésén fogja jelentését betervejteni. Mint illetékes helyről értesülünk, a referálás alkalmával érdekes meglepetések várhatók.

— **A hasznos szárnyas vadak védelme.** A városi tanács figyelmezteti a város lakosságát, hogy a hasznos szárnyas vadak tojásainak összeszedésétől és bármily célra leendő felhasználásától, vagy megsemmisítésétől tartózkodjanak és így cselekedtektől gyermekeiket is tartsák vissza, mert ellenesetben a hatóság a vétkesekkel szemben a legerélyesebben fog eljárni.

— **Gazdag Cirkusz** megérkezett, ma előadásait megkezdte világvárosi műsorral. Kizárólag elsőrangú művésznők fellépte. Jegyek Schwartz pipásnál válthatók.

— **Elégett a csabai vonat postakocsija.** Nagykátáról jelentik: Hétfőn este 10 és 11 óra között a békéscsabai rendes személyvonat postakocsija ismeretlen okból kigyuladt és elégett. A vasutas személyzet ügybuzgalmának köszönhető, hogy a tűz továbbterjedését meg lehetett akadályozni és a vonat több kocsiját megmenthették. A postakocsi, mely a békéscsabai hírlap- és levélpostát és a romániai megszállt területekre irányított értékpostát szállította, teljesen elégett, csak a kerekek maradtak meg. A kár igen nagy, már is megállapítható, hogy többmillió koronára rug. A vizsgálat megindult.

— **Ovjások, szeressétek, mentsetek meg a magyar jövőt: az éhező diákokat - a ti fiataitokat.**

— **Felülvezetések a Székely majálisán.** A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének szombati majálisán jegy-megváltás címén a következők fizettek felül: Bottka Géza 2000, dr Ghycy Tihamér 1000, Piszky Árpád 5000, dr Kenéry Gyula ezer, dr Lindenberger János 5 ezer, gróf Teleky Mihály 6 ezer, Ladányi Pál ezer, N. N. száz, Szabó Sámuel ezer, dr Marton Géza 2 ezer, Csanak János 10 ezer, Kölcsey Sándor ezer, dr Bacsó Jenő és neje 2 ezer, dr Kessler Lajos 2 ezer, Balás Károly ezer, dr Tóth Endre 10 ezer, Latkóczy Pál 3 ezer, N. N. 30, dr Benckner Ernő 4 ezer, dr Husz Richárd ezer, dr R. Kiss István 2 ezer, dr R. Kiss István 2 ezer, N. N. négyezer, Dávidházy Kálmán kétszáz, Koncz Árpád 2 ezer, Nemes Dénes 5 ezer, dr Buray Ferenc ezer, dr Körössy Kálmán ezer, Kontsek Géza 5 ezer, dr Benkő Géza 2 ezer korona, Thury Lajos 350, Ormós Lajos 900, Göllner János ezer, L. Szabó Döme kétezer, Nagyöbölynyi Bölönyi Dénes ezer, dr Nagy István ötezer, Id. Z. J. Kó András 200, Antal Józsefné 3200, Mihályvits Jenő 2000, N. N. 50, Vitéz Nagy Pál kétezer, dr Szentpéteri Kun Béla 300, Puskás Kálmán ezer korona.

— **Hirek a rendőrségről.**

Lopás a lakdból. Kardos Sándorné Bethlen-utca 12. szám alatti lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek behatoltak lakásába s onnan 18 ezer korona készpénzt elloptak. A nyomozás megindult. — **Scappant loptak.** Kemény János vendéglős Petőfi téri lakásának padlásáról a napokban 50 kiló szappant 70—80 ezer korona értékben elloptak. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a lopást Takács József munkás követte el, akit a rendőrség őrizetbe helyezett. A büntető eljárás folyamatban van ellene.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök C) bérlet: Boszorkány.
Péntek bérletüzlet: Bajadér. (Bemutató)
Szombat délután: Cserebere.
Szombat este: Bajadér.
Vasárnap délután: Boszorkány.
Vasárnap este: Bajadér.
Hétfő délután: Ártatlan Z. uszka.
Hétfő este: Bajadér.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Ma este „Boszorkány” szenzációs drámat adják a címszerepben Halassi Marikával, akit nek ez legjobb alakítása. Partnere Rajz Ferencz, az új szerelmes színész. László Gyula, Magyar, Halassiné, Erdődy, Csapó és Szigei adják a többi szerepeket.

A Bajadér holnapi bemutatója pontban fél nyolcra kezdődik. Utoljára kéri az igazgatóság tisztelt közönségét, hogy helyeit foglalva időt foglalják el.

URÁNIA: Fehér galambok fekete városban. diadalmas magyar filmromekmü Lóth Il. Vándory főszereplésével vasárnapig mindennap.

VIGSZÍNHÁZBAN „Halálletra” izgalmas artista regény világhírű Albertini Testvérekkel utoljára.

Pénteken nagyzerző Kacagóest!

APOLLÓ. „Bimbula” ma utoljára az Apollóban.
Max Linder főszereplésével „7 évig nem lesz szerencsém” vigjáték 5 felvonásban pénteken az Apollóban.

BÁRMILYEN SAPKÁT elkészíthet Kulcsár Imre és Fia egyháztéri üzletében a NAGYTEMPLONNAL

MŰVÉSZET

Páricsy Pál. Egy fiatal hegedűművész bucsuzott el szerdán este a debreceni közönségtől, mely érdeklődéssel és megkülönböztetett szeretettel kísérte tehetségének kifejlődését a gyermekkor és a fiatalság esztendői alatt. Páricsy Pál, a városi zenede egyik büszkesége gyönyörködtette hallgatóit művészetének igaz szépségében, melynek minden kétséget kizáró ereje bebizonyította művészi pályára való hivatottságát. Érzésvilágának mélysége, zenei elmélyedése és a feldolgozott művek visszaadása — egyaránt tanúságot tesznek kiforrottsága mellett. Páricsy Pál nem a virtuózok nagy tömegéből való, az ő játékában az átérző művészet dominál. Előadásmodora könnyed és kifejező, technikai készsége biztosan kidolgozott. Sinding nagyszabású hegedűversenyében kifogástalan művészetet nyújtott, legnagyobb sikerét pedig Aleneff Canzonettájának interpretálásával aratta. — Műsorát *Bihari Primitialis* Magyarjával fejezte be, pedig az ilyen „lebecsült” darabok derognak a művészeknek. A klasszikus és csodás szépségű magyar szerzemény előadása frenetikus tapsot váltott ki a — mondhatni — színmagyar közönség sorában, mely fiatal művészt a megbecsülésnek és szeretetnek minden jeleivel bőségesen elárasztotta.

Szombaton, 19-én
kezd meg előadásait a
Gazdag cirkusz

TESTEDZÉS

Pesti levél

Nem hiába mondják, hogy a modern labdarugás szerencsejáték. Az egyenlően fejlett technikájú csapatok mérkőzését legtöbb esetben a szerencse is annyira befolyásolja, hogy a játékosok legjobb igyekezete is meddő marad, ha az ellenfélnek „jó napja van.” Így történt ez vasárnap is az UTE—Vasas mérkőzésen. A bajnokság biztos győztesének látszott újpesti csapat a szorosozó értelmében hosszú negyedórákon át bombázta a Vasasok kapuját, mégis elvesztette a két pontot, mely valószínűleg az MTK bajnokságát is jelenti.

Multikori levelünkben már megemlékeztünk a BTC új erővel felfrisített csapatáról, mely olyan tetszetős játékkal lepte meg híveinek nagy számát, hogy a piros-fehér színek jövőjéért aggódók megnyugodhattak. Vasárnap az FTC kitűnő formában levő együttese volt a BTC ellenfele, mely csak nehezen tudta veretlenségét eldöntetlen eredménnyel megőrizni. Ismét Zsin középfedezet és Zilicy balösszekötő vonta magára a figyelmet.

A másodosztályu bajnokság végleges eredménye is kezd kialakulni. Az UTSE és BEAC hatalmas gól-

arányu győzelme valószínűvé teszi, hogy ez a két csapat cserél helyet a MAFC és MAC-cal.

Az országos törvívó bajnokság vasárnapi versenyén dr. Lichtenekert István (MAC) nyerte meg a bajnoki címet. Győzelme általános örömet okozott, mert a végtelenül kedves és tehetséges, de amellet mindig szerény fiatal orvos hosszú fáradságos munkája után megérdemelten jutott el a vívás legnagyobb megtiszteltetéséig. Schenker Zoltán (MOVE) mult évi bajnok második lett.

A májusban megindult atletikai évad

igen kedvező színekben tünteti fel a magyar atletika jövőjét

Somfay Elemér (MAC) a legnagyobb magyar atléta első versenyében világvizonylatban is figyelemreméltó (56.7 mm.) rekordidő alatt nyerte a 400 méteres gátfutást.

De nemcsak Somfay, hanem a fiatalok egész gárdája készül a legnagyobb lelkesedéssel a nyári nagy versenyekre — elsősorban Goetheborgra. A párisi olimpiadra vonatkozólag a legutóbbi hetekben igen figyelemreméltó mozgalom indult meg a fővárosi sajtóban. Az önértetes keresztyén lapok (Szózat) megpendítették azt a gondolatot, hogy

Csonkamagyarország ne menjen el arra a párisi olimpiadra, melyből a németeket kizárták.

Hasonló bojkottal foglalkozik a svéd és finn sportársadalom is, mely sehogyan sem tud megbárakozni a franciák mértéktelen német gyűlöletével. Ez idő szerint még nem tudjuk, hogy Olimpiai bizottságunk milyen álláspontra helyezkedik, de a németek, svédok, finnek és esetleg az angolok távolmaradása esetén semmi értelme sem volna annak, hogy Csonka-Magyarország viszonylagosan olcsó babérokat szerezzen 1914-ben a párisi olimpiai játékokon.

W. H. G.

A m. kir. 6 vegyes dandár vívóversenye. Ma, május 17-én délelőtt 9 órai kezdettel tartja meg a m. kir. 6 vegyes dandár vívó versenyét az 1923. évi kardcsapat, egyéni kard és törvívó bajnokságért. A verseny egyúttal elődöntő mérkőzését képezi a május 25, 26 és 27-én Debrecenben megrendezendő országos katonai vívóversenynek. A versenyen indul a kardcsapatban: 6 csapat, az egyéni kardban: 3 csapat, az egyéni törvívásban több versenyző. Nagyon szép küzdelemre van kilátás, amennyiben az egyes csapatokban több jeles vívója vesz részt Debrecennek. A verseny színhelye: a nagyerdei DTE sportpálya. Belépés díjtalan.

A DKASE footbalszakosztálya ma, csütörtök este 8 órakor a Royalban szakosztályi ülést tart. A tagok pontosan jelenjenek meg.

DR. REX-FÉLE PIPERESZAPPANOK
LEJÓBBAR **LEGIOLCSÓBBAR**
Kapható: Drogueriákban és Illatszertárakban.

Országos tisztí vivóverseny Debrecenben. Május 25, 26 és 27-én tartja meg a m. kir. honvédség országos vívóversenyét az 1923. évi kardcsapat, egyéni kard és törvívó bajnokságáért Debrecenben. A versenyen részt vesz 8 csapat és azonkívül kb. 40 egyéni versenyző. A versenyen képviselve lesznek az összes vegyes dandárok hírneves vívói és így élvezetes és nagyon szép küzdelemre van kilátás. A verseny színhelye kedvező idő esetén a Péterfia-laktanya udvara, rossz idő esetén a laktanya díszterme. Bejárat a Honvéd-utca, illetve Péterfia felől. Belépti díjak: páholy (4 személyre) 1000 kor., ülőhely 200 kor., állóhely 50 korona. Jegyek május 22-től kezdve előre válthatók Csáthy könyvkereskedésében és a Jeszenszky-féle illatszertárban. A versenyek kezdete 25 és 26-án délelőtt 9 óra és délután 16 óra. A 27. iki döntő mérkőzések pedig 16 órakor veszik kezdetüket.

A DEAC atletikai szakosztálya ma, csütörtök délután 6 órakor az Egyetem-Körben tart fontos tárgysorozattal ülést.

UTE—Vasas 1:0. Egy hét után másodízben találkozik a két csapat. A szerdai revansmérkőzés, amikor is a magyar kupáért folyt a küzdelem, az UTE-nak sikerült revansot venni vasárnapi legyőzőjén, bár csak 1:0 arányban tudta legyőzni a 8 tartalékkal játszó Vasast.

KÖZGAZDASÁG

Olcsóbbodás az áru- piacon

A budapesti áru piacokon lassanként érezhetővé válik az az olcsóbbodás, amely a nagykereskedelmi árak visszaeséséből indult meg. A mai élelmiszerpiacon a zsir árában következőkbe

jelentékeny olcsóbbodás,

amely elsősorban annak a ténynek következménye, hogy a kormány nagyobb mennyiségű amerikai zsir behozatalának gondolatával foglalkozik. Az amerikai zsir ára Hamburgban 100 kigrammonként 30 dollár, ami a mai devizaviszonyok mellett egy kilogramm a 1600 magyar koronának felel meg és összes szállítási és egyéb költségek figyelembe vételével ez a zsir 1800 koronával Budapesten könnyen volna árusítható, ami az 1900 koronás vágóhídi zsir-árakra már

erősen lanyhitólag hat

és míg a huspicacon az árak egyelőre változatlanok, a zsirban minden átmenet nélkül állott be négy nap alatt ez a 200 koronás olcsóbbodás. A nagykereskedelemben lassanként most már az ipari cikkek, sőt az import áru árában is visszaesés érezhető és remélhető, hogy a

május havi megélhetési index szám ehhez képest csökkenni fog.

A világarbitások felé való emelkedések folytán a magyar áru piacacon megállottak az áremelkedések s annál kevésbé fog ez újból megindulni, mint hogy a magyar korona az elmúlt napokban rendkívül stabil megítélésnek örvendett. A nagyobb visszaesés a korona értékelésében még a jóvátételi bizottság kedvezőtlen döntése esetén sem következhetik be, legalább is addig, amíg a magyar terméskilátások rendkívül kedvező volta

nem fog megváltozni. A legutolsó események folytán a gabonatermés várható eredményei nagy mértékben növekedtek és így erős kilátás van arra, hogy a magyar külkereskedelem az ősz folyamán erősen javulni fog.

A szálló birtok és erdő birtok vagyonváltásának, valamint ezek felszerelése után járó vagyonváltásának kedvezményes fizetési határidejét május 31. ig meghosszabbították. Ennélfogva, akiknek vagyonváltása a szálló vagy erdő birtok és ezek felszerelése után külön-külön 100,000 koronát meg nem halad, fizetési kötelezettségének teljesen olegát tesz, ha május 31-ig a vagyonváltások 80 százalékát befizeti. Akiknek vagyonváltásuk 100,000 K-nál több, az 50 százalék váltáspótlék fizetésére nem kötelezhető, ha a vagyonváltás teljes összegét május hó 31-éig befizetik. Hogy az erdő birtokosok a vagyonváltás alapjául szolgáló értéket kitudják számítani: részletes kiszámítási táblázat áll rendelkezésre külön-külön a 100,000 koronát meghaladó összeg az allampénztárnál, a 100,000 koronán alóli a városi adóhivatalnál fizetendő be.

Méhészeti tanfolyam Debrecenben. A földmívelésügyi miniszter a folyó évben Debrecen közönsége részére egy méhészeti tanfolyam tartását engedélyezte. A tanfolyam június 10-én veszi kezdetét és június 30-ig tart. Akik a tanfolyamon részt óhátanak venni, kötelesek június 1-éig a méhészeti felügyelőségnek (István-ut 21. szám) írásban, vagy személyesen jelentkezni. A tanfolyamra 30 egyén nyer felvételt. Részt vehetnek férfiak és nők egyaránt, amennyiben a tanfolyamra a kívánt 30 tagból álló létszám nem jelentkezik le, a tanfolyam nem lesz megtartva.

HÍR TÖZSDE

Magyar korona: 10 1/2.

Zürichi zárlat

Berlin 126, Hollandia 21730, New York 555, London 2560, Páris 3705, Milano 2695, Prága 1655, Budapest 10 1/2, Belgrád 575, Varsó 114, Bécs 78 1/4, osztrák bélyegzet 78 1/4, Szófia 445.

Devizaközp. hiv. ári.

Dollár 5240—390, frank 352—62, svájci frank 950—80, szokol 155 1/2—61 1/2, lei 25 1/2—27 1/2, dinár 54 6, márka 13—15, osztrák korona 740—770, Napoleon 1900.

Terménytözsde zárlat

A mai terménytözsden tartott árak mellett csendesebb volt az üzlet. Hivatalos árak: Buza 70 kilós tiszavidéki 24750—25000, egyéb 24500—750, 78 kilós tiszvidéki 25000—500, egyéb 24750—25000, rozs 15500—750, tengeri 15500—15750, árpa 15000—500, zab 17000—500, korpa 7300—500.

Ferencvárosi sertésjelentés

Szabadvásári maradvány 576 sertés, érkezett 506 sertés és 20 südő, eladatott 210 sertés. Árak: zsirsertés fiatal nehéz 1350—460, könnyű 1270—410. Zárításon nem fejlődött ki üzlet.

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67.
a Hajdusági férfi és fiuruha áruház kirakatjait. **Vármegyeház kapujával szemben**

REGÉNY

Tóth tizedes királysága

IRTA GYULA DIÁK

(Folytatás)

Elmenetelük még az összes magyarok sápadtak, borostásak, rongyosak voltak, ma már ennek nyomát sem látták. A szakadt munda-
rok megvoltak foltozva, az arcok megborotválva, sőt még az öreg, rossz bakkancsok is be voltak zsirozva. A hetyke Kónya göndör haja csak olyan kacikasan volt megfésülve, mint valamikor régen a kaszárnyában. Szóval lassankint minden olyan külsőt vett föl, mintha talán bizony odahaza, avagy a „kádernél” lettek volna.

A két koma a kápolna felé ballagott s nevetve övdött a többiekkel, akik pajtáskodva, enyelegve beszélgettek velük.

A kápolna mellett most is éppen úgy állott a tűz fölött a szolgafán a kondér, mint amikor elmentek. Hanem annál inkább megváltozott az öreg Horváth, aki most már sajátkezűleg kavargatta a főztjét. Horváth bátya akkoriban mindig mérges volt, mint egy dörmögő medve, most meg sugárzó arccal köszölgatta a forró kosztot.

— No Horváth bácsi — szolt oda vidáman Andris — hát máni fölmondott a podlazi szépjányoknak, hogy nem segítenek a főzésnél? Iszen eddig mindig ők kevergették a rántást.

Az öreg Horváth mosolyogva fordult feléjük:

— Ugy ám! Addig, amig paprika nem vót, hogyis lett volna nekem kedvem főzögetni? Hozzá se nyultam akkor. De most, hogy paprikánk van, hát csak nem engedhetem, hogy azok kavargassák, mikor nem is értenek hozzá. Meg aztán magamnak is igen csak jól esik, ha szagolhatom keverés közben.

Vidáman tette aztán hozzá az öreg:

— Ügyes gyerekek vagytok. Most máni legalább nem halunk éhhez.

— Hát a cigány hun van? — kérdezte Kelemen András?

— Hü! Azt még nem is tudjátok — lelkenedett Oberna — hogy mennyire fölvitte az Isten a cigány dolgát. Bótót nyitott a nyavalyás.

— Bótót? Podlaza? A cigány? — álmélkodtak a komák.

— Az ám! Nem is tudtuk, hogy még nem hallottatok róla. Hát akkor csak gyertek, éppen rátok fér, hogy a keze alá kerüljete, oszt a füstös is örülni fog az új kuncsaftoknak.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

Tisztítassa ruháit Wacha Róbert gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

Lapkihordó

asszonyok

felvétetnek

lapunk kiadóhivatalában

Piac-u. 59.

Könyvujdonságok:

Szabó: Az Uriember. A jó társaság szabályai alapára 5.— K
D. Balassa: Helyes magyarság alapára 4.— K
Hauptmann: Fantom (regény) alapára 6.— K
Paul Busson: A szegény Dronte élete, halála és újra születése alapára 13.— K

Szorzószám 270.

Kaphatók

CSÁTHY FERENCZ

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen

FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM.

Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

Arverési hirdetés

A derecskei legeltetési társulat négy darab kimustrált kövér bikáját folyó év május 17-én délután 3 órakor a községi városkertben Derecskén a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen eladja. Érdeklődők meghivatnak. Bánatpénz ötszáz ezer korona. Kikiáltási ár egymillió korona. A bikák súlya 28—30 métermássa. Utóajánlatnak helye nincs.

Új cipő műhely!

Varga-utca 11.

hol a legkényesebb izléseket kielégítve dolgozom. Kérem a rendelők közönség szíves pártfogását.

SZIREK FERENCZ
uri és női cipész.

FESTESSE ruháit WACHA RÓBERT gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

Eladó ház

fűszerüzlettel, korcsmával!

A korcsmának korlátlan kimérési engedélye van!

A nagytulajdonosi pályatest mellett, a csolnakázó tónál levő

Téglakertben, Szepesi-utca 20. sz. hatalmas nagy bérház poton árért megkapható!

Rögtön átvehető és beköltözhető lakással és üzlettel!

Hirtelen közbejött okok miatt ma hétmillió koronáért megkapható!

A ház és az üzletnek tulajdonosa Csapó István ur, ő lakik benne, az ő birtokában és kezelésében vannak az üzletek is, tehát semmiféle akadálya nincs az át vételnek!

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Iroda rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg a vétel, ott tehető le a foglaló!

PARFÜMÖK - PIPERE SZAPPANOK

Kölniszeszek, Arc- és kézkrémek, Fogpaszták, Fogkefék, Kótszerek stb. legolcsóbban beszerezhetők a

KORZÓ DROGUERIÁBAN Piac-utca 42. ☐☐
Telefon 14—80 ☐☐

Magyar-Olasz Bank RT.

elfogad kamatozásra
pénztárjegy ellenében legalább
6 hónapra kötött

betéteket

buzaértékben

és

mezőgazdasági célokra

ugyancsak buzaértékben nyújt

HITELEKET.

Részletes felvilágosítások nyerhetők a bank székházában, (Budapest, V. Nádor-utca 16.)

Apró hirdetések

Beköltözhető ház
nagy udvarral és kerttel a békeár feléért eladó Timár-utca 11. Telefon 10—92.

Megrendelésre
készült alig használt takaréktűzhely eladó Szoboszló-ut 14. sz. alatt.

Iókarban levő
2 db keményfa ágy, 1 ruhaszekrény, 1 asztal jutányos árral eladó, Kállai, Boeska-tér 5.

Tíz hektó
kötött homoki bor olcsó áron eladó. Értekezhetni Burgondia-utca 5. sz. a. d. u. 2—4 óra között

Lakást
keresek, egy szoba, konyhából álló azonnalra Közvétit díjazok. Cim a kiadóban.

Csoda olcsóért
minden árért megkapható a Hatvan-utcai kertben Diófa-utcában hatalmas darab szőlő, konyhakert és gyümölcsös, rajta egy szoba veranda, kamara és két bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből Czeplény Mihály ur Hatvan-utcai-kert. Diófa-utca 30. számú nyaralójában.

Hirtelen közbejött
okok miatt minden árért megkapható a Homokker, Ovoda-utca 5 számú ház hatalmas szőlő és gyümölcsösrel, rög-
tön beköltözhető szép két szobás lakással és mellék helyiségekkel.

Eladó kerekpár
(kontrafékes, szabadosfutó) Homok-utca 31. sz. alatt.

Bécsi női kalapujdonságok

megérkeztek. — Átalakítások formálások és festések modellek után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonzóban Piac-utca 7. sz.

Haszonbérbeadó

akár hat évre is

Békésmegyében, Püspökladányhoz közel, 133 magyarholdas, igen jó buza-termő birtok.

Bővebb felvilágosítást nyújt a család kizárólagos megbízottja a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat Veres-utca 9.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék, menni, hol kevésbé használt úri ruhák eladása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenédével szemben.)

Eladó házak Karczagon!

Egyik jobb vétel, mint a másik! Poton ár! Mindegyik azonnal beköltözhető!

Az egyik cserepes épület, két szoba, konyha, speiz, kamara, asztalosműhely. Ugy a kamara, valamint az asztalosműhely is igen könnyen átalakítható még két szobává. Van nyitott veranda. Padlós szobák. Beépített sparherd. Villanyvilágítás. Nehány darab termő gyümölcsfa. Istálló, sertésöl, fűskamara, baromfiöl.

Ezt a házat ma megkaphatják 2 MILLIÓ KORONÁÉRT

A másik ház szintén 2 szobás lakást foglal magában, mellékkeliséggel Konyha, kamara, nyitott veranda Nagy udvar. Istálló, gyümölcsfák. A kamara olyan nagy, hogy két vagon buza elfér benne!

Ennek az ára két és félmillió kor.

Mind a két karczagi ház eladása felett a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, ott köthető bővebb felvilágosítás, ott köthető meg a vételi ügylet, ott teendő le a foglaló!

Iroda: Veres-utca 9. sz.